

coanegra

Núm. 30 Juliol 86

preu: 100 pts.

PREMSA
CORNIA

SUMARI.

Informació local	pàg. 3
Informació municipal	pàg. 8
Els incendis forestals	pàg. 9
Entrevista:	
Maria Serra	pàg. 10
Dossier: centenari Batle	
Bartomeu Simonet	pàg. 12
L'IVA: resums de tributació (II)	pàg. 18
Cultura popular	pàg. 19
Migjorn: campament 86	pàg. 20

coanegra

PUBLICACIÓ
DE L'O.C.B. DE
SANTA MARIA
DEL CAMÍ

Deposit Legal
PM 381-1981.

EDITA
Obra Cultural Balear
de Santa Maria del Camí

EQUIP DE REDACCIÓ:

Bernat Calafat
Pere Josep Calafat
Magdalena Canyelles
Ramon Canyelles
Angela Dolç
Mateu Morro
Jaume Salom
Joan Serra
Mateu Vich

COL·LABOREN:

Maria Amengual
Andreu Bestard
Josep Capó
Joan Jaume
Migjorn
Maria Munar

FOTOGRAFIES:

Rafel Pizà.

PORTADA:

Fotografia de Rafel Pizà.

REDACCIÓ, ADMINISTRACIÓ I
PUBLICITAT:

Joan Alcover, 11
Santa Maria del Camí.

IMPRIMEIX

Edicions Manacor S.A. - Tel.55 24 08
Ronda del Port, 60 - Manacor

Els articles firmats en
aquesta revista sols expressen
l'opinió dels seus autors.

L'ESTIU

Espresses vegades a l'editorial de COANEGRA hem tractat de temes seriosos, preocupants, que demanaven una reflexió i una anàlisi. En aquest número de juliol-agost hem volgut fer-ho d'un tema més relaxat: el temps de l'estiu, que és un temps de calor, temps de calitja i de sol batent. Un temps que convida a les vacances, però que a Mallorca és temps de feina per a la majoria, llevat dels estudiants i d'aquelles persones que poden disposar d'unes setmanes de descans estival. L'estiu és també un temps de festes i d'alegria, de balls i verbenes, i també és un temps fàcil pels focs que fan cendra boscos i pinars.

Enguany a Santa Maria, amb la inauguració de la piscina municipal, feim una passa important per ajudar a omplir l'oci i el lleure, sobretot dels més joves. La inauguració de la piscina municipal és una cosa molt bona, si se'n té esment, i ens acosta al que ja fa molts d'anys que tenen les viles europees. Poc a poc, els pobles de Mallorca van millorant els seus serveis públics, i els seus espais dedicats a l'esport, a la cultura, a la sanitat, etc. A Santa Maria, sense anar més lluny, s'ha inaugurat l'edifici municipal de la Plaça Nova, i ara la piscina, i COANEGRA, que sempre ha remarcat les coses que fan avançar el poble, ho vol destacar com a coses molt positives.

Quin canvi en relació a aquells temps, no massa llunyans, en què a la Casa de la Vila no hi havia doblers per res! Els temps han canviat, per una banda gràcies als canvis econòmics, però també gràcies a què avui s'ha donat més protagonisme als ajuntaments que no el que tenien en temps de la dictadura, quan per obtenir la cosa més petita s'havien de fer mil voltes.

Una altra iniciativa estiuenca és la que ha pres el Grup Migjorn d'organitzar un campament d'estiu. Una bona iniciativa, com moltes altres d'aquest grup, que ajuda a què els al.lots trobin un esplai educatiu i agradable. La feina que està fent el Grup Migjorn, que mereix la col·laboració de tots, és molt important perquè es dedica a la gent jove, un sector que moltes vegades és el més desatès.

També s'organitzen campaments a les escoles, seguint un costum que va començar, ara ja fa prop de vint anys, Josep Henales, organitzant els primers campaments d'estiu de l'Escola Parroquial. Una iniciativa que ha demostrat ésser profitosa.

FESTES PATRONALS '86

Quan estam redactant aquestes línies, estam al mig de les festes, i han començat bé. Festes condensades en 3 dies de truí divers, no és necessari comentar aquí el programa, però és de destacar el divendres a la nit, en ocasió del ball mallorquí a Sa Plaça Nova amb l'Agrupació Aires de Muntanya de Selva, veure a molts de Santamariers ballant a les totes enmig de la Plaça, es encoratjador que començam a sortir de darrera "sa roca" per participar en les festes, Divendres a vespre, fou preciós.

La Berbena, amb els conjunts que tocaren fou bona, una Berbena és per al jovent, per a ballar i passar-ho bé.

En el que fa referència al teatre, no hem vist l'obra encara, però el grup de s'Escoleta ens té acostumats a la rialla sana i fresca, amb obres del més pur estil costumista mallorquí.

Sobre les Festes, parlarem amb Biel Mesquida, regidor de Cultura, que ens explicà que el pressupost era de 500.000 pts., "ja que hem volgut fer unes festes populars, sense preus, i sense dur grans conjunts, unes festes per a divertir-se, sols'es pagaran 200 pts. el dia del Teatre, hi amb el número es rifarà un rellotge i

una sorpresa". Li demanarem perquè es potencia tant la fira, en detriment de les Festes, "Això, crec que és una cosa general de tota s'Illa, a sa majoria de pobles s'està potenciant la fira no recreativa, sinó amb moltes activitats, exposicions i agrícola-ramadera, i donant a ses festes un caràcter més popular i gratuït".

Dins el programa de festes també hi havia anunciat la Inauguració de la Piscina Municipal i de la Llar dels Padrins, en parlarem a un altre apartat.

Cal destacar que en el programa hi ha moltes activitats, esportives, bàsquet, futbol, futbollet, petanca, ciclisme i tir a Guàtleres, organitzat pels distints equips, és molt positiu que tots els esports tenguin cabuda dins el programa de festes i ens dona una idea de la força que té l'esport dins la nostra vila.

Ara bé, el pebre bo, ho hem sentit comentar, enguany tampoc hi ha hagut festa pels nins, quan són una gran part de Santa Maria, a més hi ha un grup d'esplai, que sap molt bé moure els nins, ens referim a Migjorn. La festa dels nins és necessària, i l'ha d'organitzar gent que els tracti assiduament, ells ho agraeixen de debò.

B.C.

PERRUQUERIA

JOAN I MARIA

Antoni Gelabert, 18 Tel. 62 06 81
SANTA MARIA DEL CAMI

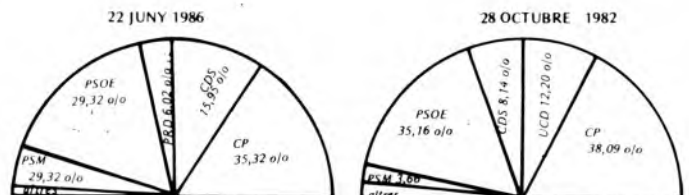
ELECCIONS 86

RESULTATS ELECTORALS A SANTA MARIA DEL CAMI.

	22 de Juny 1986		28 Octubre 1982	
CP	745	35,32 o/o	843	38,09 o/o
PSOE	614	29,32 o/o	778	35,16 o/o
CDS	334	15,95 o/o	186	8,40 o/o
PSM	207	9,89 o/o	81	3,66 o/o
PRD	126	6,02 o/o	---	---
IU	23	1,10 o/o	---	---
FE-JONS	16	0,73 o/o	---	---
UCD	---	---	270	12,20 o/o
PCIB	---	---	37	1,67 o/o
Altres	21	---	18	0,82 o/o
TOTAL	2.143	70,70 o/o	2.213	---

VOTACIONS AL SENAT, 22 JUNY 1986.

Antonio Buades CP	707	36,48 o/o
J. Ribas de Reina AP	694	35,81 o/o
Emilio Alonso PSOE	567	29,26 o/o
Antonio Garcías "	551	28,43 o/o
Ant. Obrador CDS	294	15,17 o/o
Bart. Pont CDS	270	13,93 o/o
Damià Pons PSM	183	9,44 o/o
Sebastià Serra PSM	180	9,29 o/o
Santiago Coll PRD	112	5,78 o/o
Antoni Pons PRD	108	5,57 o/o
Altres	99	

Si comparem els resultats d'aquestes eleccions generals amb els de 1982, podem extreure algunes conclusions:

-Coalició Popular ha perdut quasi 100 vots en relació a les eleccions de fa quatre anys. Els partits de centre han mantingut el número total de vots, encara que repartits de molt diferent manera, debut a la desaparició de UCD i el naixement del PRD.

-El PSOE HA PERDUT més de 150 vots (quasi un 6 o/o), mentres que el PSM n'ha guanyats 126 (6 o/o). Sumant els vots d'esquerres veurem que se n'han perduts una cinquantena.

-L'augment del CDS en quasi vuit punts, paral·lel al que ha tengut en tot l'Estat Espanyol s'ha debut probablement a la propaganda televisiva, ja que al nostre poble no varen fer gens de campanya.

-El PSM ha augmentat també bastant els seus vots, motivat segurament pel fet de que fos un santamariet qui encapçalàs la llista al Congrés dels Diputats.

-El fracàs del PRD va ser generalitzat, i a Santa Maria només varen obtenir 126 vots. Aquesta vegada no la va encertar el Sr. Albertí.

-Per acabar destacaria que varen anar a votar 70 persones menys que fa quatre anys, si bé el nivell d'abstenció (29,30 o/o) va ser menor que la mitjana nacional.

R.C.

Inauguracions

INAUGURACIO DE LA PISCINA MUNICIPAL

Ja n'era horal A Santa Maria ja podem anar a nadar a les totes al Camp Municipal d'Esports. El dia 18 s'inaugurà la piscina amb la presència del Sr., Bascuñana, Director General d'Esports del Govern Balear, i amb l'assistència d'un nombrós públic infantil.

Es va fer una demostració dels distints estils, i després unes proves pels nins i nines de 7 a 14 anys, amb obsequis per a tots els participants.

La piscina estarà oberta del 25 de Juliol al 30 de Setembre, i es poden fer carnets per a tota la temporada a l'Ajuntament (és necessari portar una foto càrnet) amb els preus de 500 pts. per a menors de 14 anys i de 1.000 per als demés. El preu d'utilització per als no socis, serà de 75 pts. fins a 14 anys i 150 la resta.

Està previst a partir del 4 d'Agost l'organització d'un cursat d'Aprenentatge per a totes les edats, per 1.000 pts. d'inscripció, el cursat el duu a terme la Direcció General d'Esports del Govern Balear.

El pressupost de la Piscina ha arribat a més de 7 milions, dels quals la Conselleria de Cultura n'ha aportat 5 milions i la resta l'Ajuntament. Les obres s'iniciaren per Abril d'enguany, i s'han finalitzades ara.

No cal ni dir, que la Piscina Municipal, és una

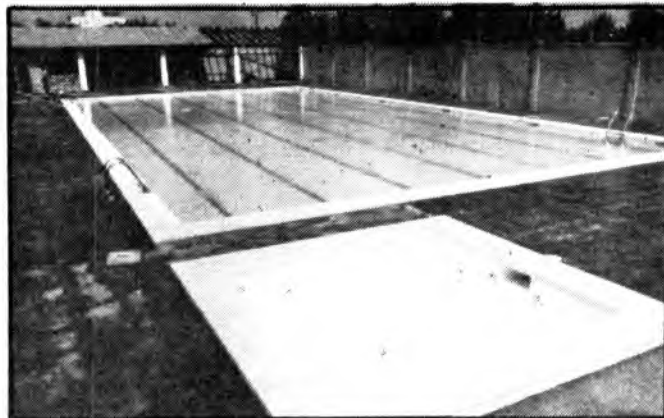
nova consecució per al Benestar dels Santamariers, poc a poc, tindrem un Camp Municipal d'Esports complet, i podrem dir que aquí ja és Europa. Al marge d'això, a l'estiu és molt reconfortant poder pegar un bon capficio sinó practicar el bell esport de la natació. No tenim excusa, ja podem anar a nadar.

Demanarem a Biel Mesquida, perquè és feia pagar, digué "crec que la suma que feim pagar és simbòlica, és necessari que paguem per donar un valor a les coses, respectar-les i apreciar-les, no basten ni per als líquids ni el manteniment" Qui s'encarregarà? "de moment serà personal de l'Ajuntament, a finals d'any hem de fer un replantejament del funcionament del Camp Municipal incluint el manteniment i cura de la piscina"

Per als curiosos, podem oferir les proporcions de la Piscina, són 25 metres per 12,5 metres, fondària un màxim de 2,20 m. a un mínim de 0,8 m., amb un annexe de piscina per nins petits de 0,50 metres de fondària.

LA LLAR DELS PADRINS EN MARXA!

També dins el programa de festes, s'ha inaugurat oficialment la Llar dels Padrins, situada als baixos de l'Edifici Municipal, i que provisionalment tindrà l'horari de 9 a 12

i de 4 a 10, cuidant-se també provisionalment del manteniment En Salvador Colombàs.

El centre molt ben acabat, disposa d'un vídeo, d'una sala de lectures amb una mini-biblioteca, s'ha rebut un lot de llibres de la Conselleria de Cultura. Cal dir, que tot l'equipament i amoblament l'ha sufragat la Comunitat Autònoma. Per això han rebut també un ajut de 100.000 pts. fa pocs dies.

La llar, té com a funció primordial ser un lloc de reunió pels padrins, lloc de tertulia, de xarxa, de jugar a dominó, a cartes, fer un cafetè, etc.

La llar va dirigida als socis de l'Associació de la tercera Edat, però està oberta a tothom, i no vol tancar-se al poble, sinó ans al contrari.

El que no vol a ser de cap de les maneres és una competència als bars del poble, ja que la llar té un servei mínim de beguda i cafe, sols els socis es veuran beneficiats d'unes tarifes reduïdes.

L'Associació compta actualment amb 357 socis, persones majors de 60 anys o disminuïdes que no arriben a aquesta edat, pagant una petita quota mensual.

El passat 27 de Juny es celebrà una Assamblea, per a presentar als Associats l'estat de comptes i balanç i memòria d'activitats, i elegint una nova junta directiva composta per:

President: Antoni Benasser
Vicepresident: Margalida

Ordines

Tresorer: Rafael Santandreu
Secretària: Esperança Canyelles

Vocals: Rita Salvà, Bernat Ordines, Guillem Bujosa, Joan Canyelles, Joan Mayol i Rafael Fuster:

Sobre la forta presència de membres de l'ajuntament a l'associació demanaren a Biel Mesquida els motius: "l'associació va partir d'iniciativa municipal, i a més, l'assemblea de l'associació, va demanar una representació de l'ajuntament en ella, per ajudar-los, demanen gent jove amb força per a organitzar coses, fixa't que la Junta Directiva són padrins relativament joves".

Padrins a disfrutar la llar!

EL CENTRE SANITARI LOCAL OBRI LES PORTES

Un poc abans de les festes patronals, ja vérem les portes del Centre Sanitari Local obertes de pinte en ample, i amb coes de gent esperant, el centre ja compta amb la presència del Metge Miquel Niell, que els matins passarà consulta al Centre. Ara per ara els altres membres sanitaris del poble no hi han anat, però en breu es té previst que la practican (ATS), el comadró i el Metge Miquel Capó hi passin consulta. L'amoblament del Centre es a cura de la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social.

B.C.

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES
XARXES DE BAIXA TENSIO
REPARACIONS EN GENERAL

FORELECTRIC
Juan Henares - Juan Forteza

Carrer Sol, 38
Telèfon 51 18 14
BINISSALEM

Carrer Jaume I, 14
Telèfon 62 09 39
SANTA MARIA DEL CAMI

OBERTURES

Si a la plana anterior parlàvem de inauguracions, ara hem de donar compte també de l'obertura de tres nous comerços al nostre poble, ubicats tots ells a la zona dels Hostals.

El primer és una tenda d'antiguetats, que si bé ja fa un cert temps que estava oberta, ara no fa molt va canviar de local ampliant el seu espai d'exposició. Està situada a la carretera, a la sortida del poble en direcció a Ciutat.

També s'ha inaugurat

recentment la "Galeria Penélope", a la mateixa carretera d'Inca, on hi podem trobar objectes artístics actuals, ceràmiques, tapiços etc... Compta també amb una sala d'exposicions a la planta superior.

I el darrer en obrir-se va ser "obac" un bar musical situat davant Sa Sínia. D'estructura moderna, compta amb una ampla terrassa superior. Tenim entès que de moment obrirà només els capvespres, a partir de les 18 h.

A PUNT LA V EDICIO «DE LA VILA A LLUC A PEU»

Com cada any per aquest temps, el grup de Ca'n Beia organitza la marxa de la Vila a Lluç a peu, que de cada vegada compta amb més participants. Enguany serà el pròxim dissabte, dia 26 de juliol.

La festa començarà devers les 22 h. a la plaça de la Vila, amb l'actuació del grup de música Coanegra. Després a les 24 h. hi haurà una amollada de coets i es donarà la sortida, seguint-se l'itinerari habitual de cada any: Consell, Binissalem, Foro de Mallorca, el Cocó de Lloseta, Bianiamar, Selva, Caimari i Lluç. Hi haurà aigua i fruita per tothom al Cocó i a Caimari. Al Salt

de la Bella Dona hi haurà coca amb verdura, vi, fruita i aigua, i en arribar a Lluç tothom tindrà una ensaïmada i un cafè amb llet. Posteriorment s'oficiarà una missa, durant la qual els organitzadors faran una ofrena a la Mare de Déu de Lluç.

La tornada es farà amb autocars. Les inscripcions estan obertes des de dia 12 i es tancaran dia 25. Tant les inscripcions com la jornada amb els autocars és totalment gratuïta, gràcies a la patrocinació del Consell Insular de Mallorca, Ajuntament de Santa Maria i més de 70 cases comercials del poble.

NOTICIES BREUS

-A Biniali ha mort Na Catalina Matamales i Calafat. Era natural de Santa Maria; els anys vint quan Na Catalina per les festes sortia a ballar a la plaça anava tan falaguera i marcava tan bé els punts que tothom la mirava i l'aplaudí. Els anys trenta emigrà a Biniali on ha mort als 86 anys d'edat.

-En Miquel Nigorra Reinés, batle de la nostra vila de 1931 a 1936, en temps de la 2a. República, ha mort a Ciutat als 82 anys d'edat.

-En Miquel Frontera Serra, universitari del darrer curs de Biològiques ha

duït a terme un estudi de considerable extensió sobre les aigües del torrent de Coanegra.

-Del 28 de juny al 6 de juliol va exposar a la Sala de la Caixa de Santa Maria el pintor afincat a Bunyola Carlos Espiro. La mostra es composava d'aquarelles i olis que recollien diversos paisatges de Santa Maria i de Pobles veïns, especialment Bunyola. Destacaven per la seva abundància quadres on l'element principal eren els campanars, tema del que sembla molt aficionat Carlos Espiro.

SERVICI RENAULT

Tallers MARTI

—REPARACIONS—
NETEJA I GREIXATGE

Carrer Bernat de Sta. Eugenia, 71

Tel. 62 06 74

SANTA MARIA DEL CAMÍ

Informació de les Escoles

POLEMICA AL COL·LEGI PUBLIC

La repetició d'eleccions al Consell Escolar han estat impugnades per pares de l'A.P.A.

L'A.P.A. del Col·legi Public impugna les eleccions al Consell Escolar, i la Direcció Provincial del Ministeri d'Educació i Ciència les anul·la. Per això el passat dia 30 de Juny es repetiren. Però els candidats de l'A.P.A. es sentiren marginats quan s'els comunicà el dia 25 que hi hauria eleccions, quan els altres candidats havien enviat una carta als pares datada el 19 de Juny, anaren el dia 26 a la Direcció Provincial entrevistant-se amb el Director del SOAPA (Servei d'Orientació a Pares d'Alumnes) Sr. Perelló i amb el Director Provincial Sr. Crespí dient-los que contestarien a la seva demanda d'anul·lació.

Davant això els candidats de l'A.P.A. optaren per l'abstenció, creguts que la resolució seria anular les eleccions, de tota manera la contesta del MEC la reberen sobre el 5 de Juliol.

De tota manera, i dins la legalitat es celebraren les eleccions, amb una participació del 39 o/o del cens, amb uns 41 votants. Els resultats fan membres del Consell als pares Maria Sureda, Margalida Rosselló i Joan Bermejo.

Els candidats de l'APA han presentat a la Direcció Provincial una impugnació, per quant no es repetí tot el procés electoral i sols l'acte de votar, i per ser discriminats per la Junta Electoral del Col·legi davant altres candidats. Per tot això, la Direcció Provincial i degut a les vacances ha arxivat el cas fins a Setembre i ha donat plaç a l'escola fins el 30 del dit mes per a constituir d'una vegada el Consell Escolar i elegir Director.

Dins el poc espai que

tenim a COANEGRA, resumirem les opinions dels implicats dins aquesta polèmica, que ha comportat un enfrontament candidats APA-professora tràgic, i que precisa d'un enteniment i relació bona.

CANDIDATS APA

Joan Bermejo i Julià Serrano

Creuen que han estat marginats front als altres candidats, prova d'això —diven— es la carta dels altres candidats del dia 19 als pares d'alumnes, on es critiquen quan noltros ens enteràrem el dia 25. A més no s'ha repetit tot el procés electoral, sinó sols la votació. A més si un pare no es volia presentar pels motius que fossin, com ho podia fer?

Noltros parlàrem amb directius del MEC a Balears i ens digueren que aquestes eleccions d'aquesta manera no es podien fer i que ens contestarien per escrit. Estàvem creguts de que no es realitzarien.

De tota manera, creim que la tensió amb els professors ha arribat massa lluny, i això perjudicaria possiblement als nins. Si haguessin sabut que passaria tot això no mos haguèssim presentats, però ses coses quan se fan s'han de fer com mana la Llei. Els professors ens rebutgen, hem intentat tenir tres reunions amb ells, una a través de la presència d'Inspectors i han dit que no. S'han tancat, han fet una falsa pinya, els professors no es duen tan bé com volen fer veure.

No entenem la seva postura i carta que envien als fills quan feren la festa de fi de curs, era una festa pels nins, havíem d'oblidar les diferències i fer una festa oberta.

Noltros desitjam fermament un enteniment amb els professors, cal que oblidem rencilles i dialoguem per

aconseguir una bona relació i educació per als nostres fills. De cara a Setembre, sia quin sia el veredict de la Direcció Provincial hem de parlar pares-professors per aconseguir un enteniment, no es pot marginar a l'A.P.A., és representativa d'un bon número de pares, i la Junta és elegida democràticament en Assemblea.

MARIA SUREDA

Candidata junt amb Margalida Rosselló.

Els professors no estan contents amb la Junta de l'A.P.A., no han sabut perdre a aquestes eleccions, volien entrar tots els seus candidats. Jo era de l'APA i he sortit. Mos presentàrem com una altra alternativa, per fer feina. Noltros dins el Consell volíem fer feina juntes amb En Joan Bermejo.

I hi ha altres coses que no vull dir, millor que parli amb En Miquel Rosselló o amb N'Andreu Bestard.

POSTURA DEL PROFESSORAT

Miquel Rosselló.

La nostra intenció era parlar amb el Director Andreu Bestard, però estant de vacances no l'hem pogut localitzar, parlàrem amb Miquel Rosselló, secretari del Col·legi, perquè ens

explicàs un poc la versió del professorat.

Les eleccions són legals, l'ofici del MEC parlava de repetir el procés electoral, i hem repetit el que es va impugnar que foren les votacions, no s'impugna tot el procés. Per això la Junta Electoral del Col·legi ha declarat improcedent la impugnació dels candidats de l'A.P.A.

El problema ve de principi de curs, quan sortí elegida la nova Junta de l'A.P.A., tot foren crítiques contra els professors, mal inici, crec que primer havien de parlar, presentar-se i dir-nos les seves idees. Després els pares varen tenir una reunió amb l'Inspector de Zona on mos posaren com un pedaç brut al professorat, en concret a N'Andreu i a mi, i no ens avisaren d'aquesta reunió. Això és cercar ossos al lleu, si no els agradam, si feim errors —que segur que en feim— que parlin directament amb noltros i no cerquin presses. Més tard aconseguírem una apropament, però amb el truí de les eleccions tot anà a norris. Crec que no han sabut perdre, i cerquen tots els errors legals que podem fer, noltros no som missers i no dominam la llei.

No estam contra l'APA, han efectuat millores a l'es-

cola, han montat activitats extraescolars, tot mol positiu, però ens han vigilat i donat branca al darrera.

El claustre no s'ha volgut reunir amb ells, no volem parlar de moment amb gent que cerca espines, certs membres de la Junta haurien de callar. No anàrem a la festa de fi de curs, i ademés els professors que havien de rebre una placa d'obsequi creuen que som tots els professors o cap els que mereixem un homenatge, tots feim coses, ja sien més visibles o de burocràcia, sense discriminacions.

Volem la unió amb

tots els pares. Noltros erram com tothom i és just que es queixin personalment, però no un continuu donar branca.

***

Aquí hi ha esboçades les opinions dels distints implicats, ara cal que quan comenci el curs escolar, totes les parts oblidin aquests enutjosos fets i s'asseguin a una taula amb interlocutors per aconseguir una bona relació pares-professors que sens cap mena de dubte redundarà en un millor ambient escolar i en definitiva pels fills.

ENQUESTA DE L'US DEL CATALÀ

Els alumnes de 8è. curs d'EGB del Col·legi Públic han realitzat una enquesta sociolingüística sobre l'ús del català al poble de Santa Maria del Camí, dirigits pel professor Sebastià Pastor.

L'enquesta una bona feina dels alumnes d'octau, ha abarcat 199 enquestes, 97 dins el col·legi i 178 al poble, intentant fer tots els sectors. Mirant els resultats, i consultant el cens del poble, hem pogut constatar lo que en Ciències Socials es diu biaix, és a dir mostra no totalment representativa, ja que s'ha enquestat un nombre de castellano-parlants més elevat que el real, error degut a la composició idiomàtica de l'alumnat de l'escola. De tota manera es un bon treball, que fa una aproximació a la situació del català.

Els principals resultats diven:

-la majoria de gent entén el català (73,36 o/o), però dels castellans nascuts a Mallorca n'hi ha que no l'entenen, degut a un problema d'integració cultural i social.

-un 58 o/o parla sempre en català, dada afectada per l'efecte biaix, i hi ha un alt percentatge de gent que

no el parla mai, reflecteix el nombre d'inmigrants no integrats.

-Llegeixen el català un 35 o/o i l'escriuen bé un 15 o/o, aquí remarquen el fet de que els enquestats són persones d'edat adulta, gent que no ha tengut oportunitat d'aprendre la lectoescriptura del català.

-Una gran majoria pensa en català, i representa bàsicament als catalano-parlants purs.

Conclueixen "El que si consideram deplorable és el fet de que entre els entrevistats, hi hagi un 80 o/o que han nat a Balears i aquí ens trobam tan sols un 53 o/o de gent que usa sempre el català en parlar i aquest percentatge encara baixa més en el fet de pensar en la llengua del lloc on varen néixer, que es d'un 46o/o".

Bon treball realitzat pels alumnes i professors, que malgrat els errors de "biaix" ens apropen al fet lingüístic santamarier. No cal dir que això fa reflexionar cap a una educació integral i vehiculada en català i que els poders públics locals normalitzen d'una vegada i per totes seriosament a tots els nivells.

EL COL·LEGI RAMON LLULL JA TE CONSELL ESCOLAR

El Col·legi Ramon Llull d'EGB, centre privat d'ensenyança primària concertat ja té Consell Escolar, com ja apuntàrem a COANEGRA, les eleccions se celebraren el mes de Juny. Podem afegir que sense cap mena d'incident, i amb un gran nivell de participació en les eleccions, tant de pares professors com d'alumnes.

El Consell Escolar es constituí formalment dia 26 de Juny, i quedà conformat per les següents persones

Director-President: Pere Crespí Calafat.

Representants dels titulars: Sor Antònia Bibiloni Comas

Sor Franca Bernat Castanyer

Mossèn Pere Rosselló Far

Representants dels Pares: Francesca Rubí Cabot

Jaume Salom Bover

Joan Ferrer Arrom

Miquel Ripoll Rubí

Representants dels professors:

Catalina González Vich

Antònia Pons Soler

Magdalena Salamanca

Oliver

Mercè Bauçà Escanelles

Representants dels alumnes: Sebastià Sastre Benestar

Rafel Estarelles

Catalina Pastor Garcia
Representant personal no docent: Guadalupe Padillo Vargas

El centre privat d'ensenyança Ramon Llull, que nasqué de la fusió de l'Escola Parroquial i el Col·legi Vicenç de Paul (Ca ses Monges), té doncs una eina eficaç per vetllar pel futur de l'ensenyança integral dels alumnes.

FESTA DE FI DE CURS

Dia 23 de Juny al pati de Ca'n Sanxo se va celebrar la festa de fi de curs, a on hi participaren tots els alumnes de totes les edats fent demostracions diverses i actuacions còmiques, artístiques, dansa i també gimnàstiques. Totes elles molt aplaudides per tot el públic allà reunit, que era bastant nombrós, entre pares, alumnes i familiars. Se va celebrar la festa amb molta alegria i amb una gran unió entre professorat i Associació de Pares del Col·legi Ramon Llull. Aquests juntament amb els alumnes —principals protagonistes feren possible aquesta festa, que al final va acabar amb una bona llepolia refrescant.

Rafel Estarelles

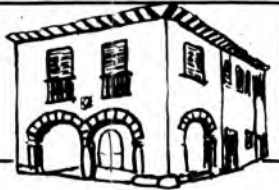
S'avenc

Plaça d'els Hostals, 22
Tel. 62 09 38

SANTA MARIA DEL CAMI

Coses de la Casa de la Vila

RESUM DEL PLE DEL 3 DE JULIOL 1986

Punts tractats:

GESTIO MUNICIPAL INFORMATITZADA.-Se va sol·licitar de "Sa Nostra" préstec de 1.831.500 pts. per adquirir un ordinador DIGITAL.

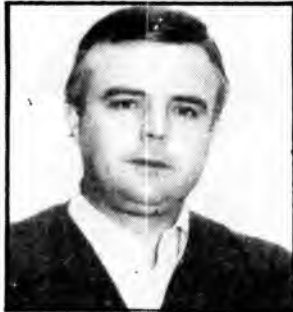
PADRO MUNICIPAL D'HABITANTS.-Se va aprovar exposar al públic el Padró d'habitants, a Santa Maria hi ha 1.947 Homes i 1.999 Dones, en total 2.946 habitants.

INDEMNITZACIO REGIDOR RAMIS.-Se va rebutjar la proposta del Sr. Ramis sol·licitant al cobrament de totes les assignacions de l'any 1.985, ja que els altres regidors els havien cobrades, i que per 1.986 li havien reassignat.

AIGUA DE COANEGRA.-La proposta d'Esquerra Unida va ésser aprovada per unanimitat: anava encaminada a aprofitar l'aigua de la font de Coanegra que actualment se perd.

ARXIU HISTORIC DE L'AJUNTAMENT.-La proposta presentada per E.U. de catalogar i ordenar l'arxiu Històric de Santa Maria fou aprovada per unanimitat.

SOL·LICITUD SR. MESQUIDA BAIXA GRUP UM.-Presentada la sol·licitud del Sr. Mesquida de cessar

Gabriel Mesquida, deixa UM

com a membre del Grup d'UM; va argumentar que els seus ex-companys de partit no feien feina pel poble i va catalogar la seva pròpia labor com a positiva.

PROGRAMA DE FESTES PATRONALS.-El Tinent de Batle de Cultura sr. Mesquida va donar lectura al programa de Festes Patronals de Santa Maria, per cert que tal programa de Festes no va ésser passat a votació del reste de membres del Consistori.

RETRIBUCIONS FUNCIONARIS.-Se varen fixar les retribucions bàsiques, complementàries dels funcionaris i del personal laboral, tal i com ho estableix la llei en el Decret 861/1986.

SUPLEMENT I HABILITACIO DE CREDITS.-Va quedar damunt la mesa, tal punt de l'ordre del dia no es va debatre.

Es saig

REPRODUIM INTEGRAMENT EL TEXT DE LA CARTA; QUE BIEL MESQUIDA FE CONSTAREN ACTA EXPLICANT LA SEVA DIMISSIO'

Mitjançant aquest escrit intentaré aclarir els motius que m'han duit a presentar la meua dimissió com a regidor elegit d'UM i que han estat els següents:

Me vaig presentar per UM amb un desig molt clar el qual estava inclòs dins el programa electoral del meu partit, aquest era el de fer feina per i per al poble, crec haver-lo complert, però resulta que certs membres del meu ex-grup d'UM de Santa Maria desitjaren canviar aquest desig comú, no sé si l'enteneren i no quan se presentaren, però lo cert és que no ho han complert i en lloc de cercar ells la feina era la feina que els cercava a ells sense trobar-los, crec que cercar feina en el nostre Ajuntament o en qualsevol altre no és una tasca molt àrdua, vegem idò:

La fira, el carnaval, la piscina, el camp d'esports i moltes altres coses i tasques realitzades i altres de pendents. Jo vull demanar per això als Srs. d'UM, No hi ha res ben fet? Qualque cosa que mereixi el vostre recolzament en totes aquestes tasques? Perquè lo cert és que vostès no s'han prodigat en recolzaments a l'Ajuntament, millor o pitjor en això no hi vull entrar, lo cert és que mai bé per a tots però ho hem intentat que és lo principal: no és per presumir (perquè no ho vull ni m'agrada) però crec que aquesta tasca ha estat satisfactòria per a molts, i tot això amb el recolzament de certs membres del consistori aquí presents, i que llevant-se partidismes de sobre volen bé per al poble, ja que per damunt de tot és lo més important, i aprofitant aquest moment per a que quedi constància els hi don les gràcies d'una manera molt especial per a la seva col·laboració.

Passant el tema que aquí tract vaig a dir que se'm donà la cartera de Cultura, Festes i Esports i ésser 2on. Tinent de Batle d'aquest Ajuntament, formant part d'UM el més normal és que hagués rebut el recolzament al menys moral dels meus companys de grup, però sembla que la feina assusta i m'he quedat sense aquest recolzament estant i no pel meu desig allunyat d'aquest Grup UM-Santa Maria, per la senzilla raó de treballar en benefici d'aquest gran poble que molt s'ho mereix (Vull aclarir que he mantingut molt bones relacions amb UM-Palma).

Me vaig presentar per UM, perquè creia que era un bon Partit, regionalista, progressista i que proposa coses bones i sobretot molt nostre, però resulta que el Grup UM-Santa Maria no demostrà res de tot això, no fa falta ser molt intel·ligent per a veure que s'han dedicat a fer política destructiva cap al nostre poble, de no recolzament de l'Ajuntament del qual teng goig de ser regidor, he intentat fer molt per al poble molts han estat els errors però també alguns encerts no com d'altres que no han fet res.

Ja per acabar vull dir que aquest partit UM (Palma) me mereix les meves més altes consideracions polítiques, però resulta que el grup UM (Santa Maria) no està a l'altura de les conseqüències. Per això sense cap coacció ni interna ni externa i molt menys pels resultats de les passades eleccions generals, he decidit dimitir com a membre d'UM, deixant ben clar que ha estat degut a la pèsima gestió per a mi d'UM-Santa Maria, vull afegir ademés que seguiré treballant com sempre ho he fet per al bé del poble que per mi ho és tot. Moltes gràcies.

(Carta traduïda al català per la Redacció)

TALLER DE JOIERIA

Santa Maria

FABRICACIO PROPIA

C/. Catedràtic M. Dolç, S/n

SANTA MARIA DEL CAMI

ELS INCENDIS FORESTALS

Podem veure per desgràcia quasi tots els dies, com pel cel vola un hidroavió amb la missió d'apagar foc. A vegades nos dona la impressió d'una cosa llunyana i que no nos afecta, però recordarem que fa unes setmanes molt a prop de Santa Maria hi va haver un inici d'incendi, emperò per sort tot quedà en un susto. Si tots anàssim alerta es podrien evitar els incendis i l'esglai que solen donar.

Seria molt important que sabiéssim com actuar per evitar-los, si m'ho permeteu anomenaré unes senzilles normes de prevenció: no tirar mai lloques ni mistos, mentres no estiguem ben segurs de que estan totalment apagats, no encendre mai foc a zones on hi hagi branques seques o arbres, no deixar mai foc encès,

quan marxem l'hem d'apagar amb aigua o terra. Un altre punt que anomenaré ara és molt important pel nostre poble, ja que molts de pagesos se veuen obligats per necessitat a fer socorrats, cal controlar-los perquè no deriven en incendi, no fer-los en dies de vent, i que no ho faci una persona sola, sinó que pugui contar amb ajuda en cas de prendre.

S'hauria de pensar que el foc sempre és una amenaça greu a la vida de molts.

COM ACTUAR DAVANT UN INCENDI.

Això seria com hauríem d'actuar en cas de descobrir un focus inicial d'incendi: hem d'intentar apagar-lo, sobre tot si és petit; si veim que no el podem controlar,

Un avió "canadair" en plena tasca d'extinció d'un incendi forestal.

hem d'avisar ràpidament als bombers, Guàrdia Civil o bé al Batle del poble.

En cas de que el foc nos amenaci, no hem d'intentar fugir cap a les zones més elevades de les muntanyes. Al contrari, intentarem voltar l'incendi a fi de trobar un punt on tenguim menys intensitat i ens permeti atravesar-lo cap a

una zona ja cremada. Si això tampoc fos possible hauríem de cercar una clariana sense vegetació, un camí o una carretera.

Esperem que no nos haguem de veure en la necessitat de dur a la pràctica aquests consells, que a lo millor si miram prim el foc, de segur que tot anirà bé.

M.A.C.

G. A. T. 486

viajes mundisol SA

per la seva comoditat, poden fer les seves reserves a SUPERTRES, t. 62 04 92

DIRECCIO GENERAL

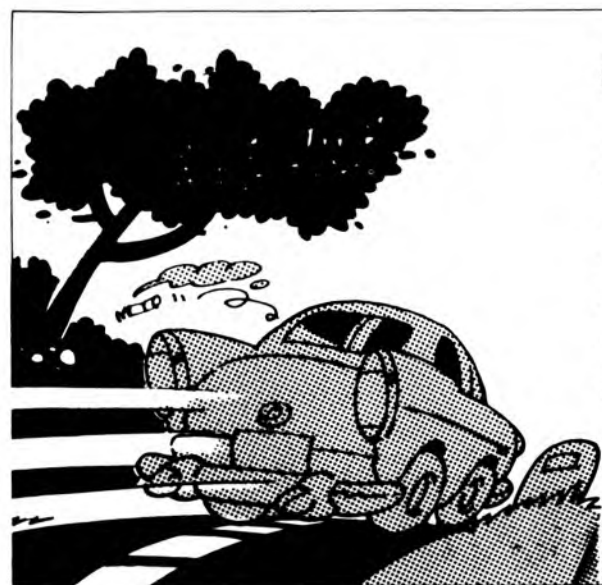
DIRECCIO GENERAL:
C/ Fray Luis de León, 4 -
07011. Palma de Mallorca
Tels: 23 13 48 / 49
Telex: 69078 MSOL

BARTOMEU CANYELLES VICH

TECNIC ASSESSOR

- *Naus Industrials i agrícoles
- *Instal.lacions contra incendis
- *Instal.lacions elèctriques
- *Projectes agrícoles
- *Estudis i informes tècnics
- *Projectes en general
- *Assessorament tècnic de finques

Carrer Llarg, 71 SANTA MARIA DEL CAMI

Circulant per carretera, mirau prim amb el foc

Si sou fumador, no tireu mai un misto encès o una llosca per la finestra de l'automòbil. Fàcilment podrieu provocar un incendi forestal. Pensau que per calar foc basta mol poc i que els mals ocasionats no tenen remei més que a força de temps.

Amb el foc, hem de mirar prim.

Evitem els incendis forestals

CONSELL INSULAR DE MALLORCA
SERPREISAL

Mallorca
cada dia més

MARIA SERRA, APASSIONADA DEL FANG

Na Maria Serra Frontera de "Can Cadufa" és una al·lota que s'ha esforçat per mantenir una tradició familiar seguint s'ofici de son pare i des seu padrí, de molt petita ja va modelar i manejar es fang, jugant i fent feina, després decidí reforçar totes aquelles coses que son pare l'hi havia ensenyat, anant a Ciutat a estudiar ceràmica, per així convertir-se en una professional en sa matèria.

-Quins estudis tens?

-Vaig estudiar com tot-hom a Santa Maria i després a s'Escola d'Arts i Oficis de Palma, vaig fer es cinc anys corresponents a Ceràmica, és a dir, es curs oficial.

També vaig anar a classe d'escultura durant tres anys, bé encara hi vaig qualque pic, emperó molt de tant en tant, sa professora és una escultora molt bona i coneguda, és na Remigia Calvet que té escultures per Palma, ella toca tots es temes i material, bronze, fusta, fang, etc. Emperó a mi sols m'interessa es fang. Es una gran escultora i a mi m'ha ajudat molt, a més a més som molt amigues i duu a coure ses seves peces a ca nostra.

-He sentit a dir que s'Escola d'Arts i Oficis està molt malament, tu que hi dius?

-Jo també, per allà de-

dins hi ha un merder, està mal distribuït, i ademés no s'entenen entre ells. Ara que a mi me va agradar, vaig aprendre molt allà. Hauria de ser més seriós, ara que jo crec que lo més important per aprendre és que sa persona estigui interessada, o sigui, que s'alumne sí realment vol aprofitar es temps i fer feina realment aprèn, encara que una bona escola també sia molt important.

-On has après més de s'ofici?

-Anant a Arts i Oficis he après bastant, però com que des de molt petita sempre he tocat fang, he nascut aquí i sempre m'ha agradat fer coses amb so fang. Sobre tot ha estat mon pare i fer feina des de molt petita, i com ja he dit anar a classe d'escultura.

-Quina ceràmica fas?

-Noltros feim ceràmica tradicional, que des de sempre s'ha fet a Mallorca, com per exemple: cossiols, geres, plats gerros, material de construcció i totes aquelles peces decoratives normals de fant. També feim moltes comandes de recordatoris de fang com a comunions i batiments.

-Tu també fas escultura?

-Sí, qualque bust comanat, pagesos i pageses, pe-

rò també pint plats. Normalment ses escultures no les venc, en faig poques i si les hagués de vendre hauria de posar un preu massa elevat, com per a poder-les vendre, em duen molta de feina i molt de temps.

-Com fas una escultura, quin procés segueixes?

-Méscl fang des clot de sa terra i de Manacor, ja que és d'aquí no és bo per fer escultura, té massa calç, i en canvi es de Manacor és molt més fi i té més plasticitat, el past a mà ja que solc fer quantitats petites.

Comença a col·locar es fang, ben pitjat i donant-li ja la forma, quan tenc s'escultura de ses mides i forma que vull, me pos a modelar, a ses escultures grosses és necessari posar-li uns reforços a dedins, perquè es fang es podria xapar. Després d'haver-la modelada i

aconseguida sa forma desitjada la deix eixugar dos dies i després pas a buidar-la, per poder fer aquesta operació és necessari xaparla amb un parell de bocins, per així buidar-la bé, després sols resta tornar-la juntar i coure-la.

-Quina Clientela teniu; què vol; què demana més?

-Tenim de tot, sobretot Hotels, que mos compren cossiols, làmpares, plats, moltes tendes, mos compren tots els articles que feim, també s'aturen estrangers, ells s'enduen qualsevol cosa, però els problemes del transport, es solen emportar ceràmica petita.

-Regatetgen?

-No! Sa majoria no, paguen i ja està, ho solen trobar barato.

COMERCIAL
SANTA MARIA

* SANEJAMENT
* ELECTRICITAT

* REGATGE
* FERRETERIA

Plaça dels Hostals, 3

Telèfon 62 03 75

Santa Maria del Camí (Mallorca)

DESTIL·LERIES

SANTA MARIA

FABRICA DE LICORS
Especialitat amb

PALO RESOLIS

HERBES FOC I FUM

Rei Sanç, 3

Tel. 62 01 66.

SANTA MARIA DEL CAMI

-Això sembla una feina lenta de molta paciència, és rendible?

-No, no és massa rendible, és molt pesada, noltros a vegades ho deixàrem, emperò ho estimam molt. Es molta de feina, es forn encara el tenim de llenya, en tenguérem un de fuel·l però sortia molt car i hem tengut que tornar a sa llenya.

Noltros mos dedicam fonamentalment a sa ceràmica i clar és mala de vendre, és feina molt entretinguda, i es procés d'elaborar una peça de ceràmica

és molt llarg.

-Què t'agrada fer además de sa feina?

-M'agrada sortir un poc, anar a Alcúdia, m'agrada anar al cine a veure qualque pel·lícula bona, M'AGRADA SOBRETOT FER FEINA.

-Feina?

-Sí!! és que si jo tengués un mes de vacances, no hi sabria estar. m'avorriria, mem si m'entens,

Na Maria retocant una de les seves darreres escultures

m'agrada arribar a n'es dissabte i poder descansar.

-Ser un poc més de lo que ara som.

-Quins projectes tens per futur?

-Una revista?

-Seguir endavant lo que duim ara, al manco que no acabi, com ja t'he dit això ho va començar es meu pare, i ho estimam molt. Pensam posar un forn de gas propà que mos estalviarà molta de feina i temps, ja que se pot posar de vespre i el forn tot sol funciona, no l'has de carregar i es més ràpid.

-Hola.

-Una activitat?

-Esport, jo som molt activa.

-Política?

-No!, Sa Política no m'interessa, hi ha un merder, i no s'aclaren!

-Religió?

-CATOLICA, sa gent ha perdut sa fe.

-Moda?

-Està un poc loca, no m'agrada, m'agrada sa joventut, el món està un poc girat.

-Un art?

-S'Escultura.

-Llegeixes?

Poc, llegeig revistes i diaris, no tenc massa temps per llegir llibres.

-Una pel·lícula?

-Noches de sol.

-Música?

-Clàssica, tota sa música clàssica.

-Un somni?

Pere Calafat

Una de les escultures de fang que fa na Maria

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

obac

EN EL CENTENARI DEL NAIXEMENT DEL BATLE BARTOMEU SIMONET DE SON LLAÛT

La vida d'una vila la fan els seus habitants dia a dia, generació darrera generació, als esforços dels vells s'hi afegeixen els dels joves, i així es va fent camí, gràcies a la contribució de tothom. Indubtablement emperò, sempre hi ha unes persones, per la seva feina o pels càrrecs de responsabilitat que ocupen, que destaquen més que les altres, i aquest és el cas del batle

Bartomeu Simonet i Canyelles, un home que va treballar de valent pel poble de Santa Maria durant el període 1924-1930, i un home preocupat per introduir les millores que fessin possible la renovació de l'agricultura mallorquina, un batle "il·lustrat" que tothora es va interessar per l'educació i la cultura, com bé es pot comprovar als articles que publicam en aquest número

de COANEGRA.

El desagraïment i la ignorància és un mal punt de partida per anar construint el futur. No podem deixar ue romanguí a l'oblit la personalitat i la labor dels bons santamarier i els bons mallorquins. Pobres d'aquells que ignoren la seva pròpia història!

Per això, ara que ha fet cent anys del naixement d'aquest santamarier il·lus-

tre, COANEGRA ha considerat un deure contribuir a la seva recordança publicant aquest dossier, format per tres articles, sobre el batle Bartomeu Simonet. Un batle que no va haver de menester esculpir el seu nom sobre plaques de pedra per esser recordat, li va bastar la seva dedicació, el seu esforç desinteressat i el seu seny.

BARTOMEU SIMONET, RESSENYA D'UN SANTAMARIER DE SOCA-REL

L'Illa de Mallorca s'ha distingida amb freqüència honorant els seus fills benemèrits, els que han sabut mostrat qualitats senyeres durant la seva existència. Un d'ells va ésser D. Bartomeu Simonet i Canyelles. Cal recordar-lo ara que durant el present any ha ocorregut el centenari de la seva vinguda al món.

Va néixer a Son Llaüt, possessió situada entre la carretera de Ciutat a Inca, i les terres de Terrades, dia 27 de març de 1886. Els seus pares foren l'amo en Bartomeu Simonet i Roselló i la madona Antònia Canyelles Comes. Rebé : aigües baptismals a la parròquia de Santa Maria del Camí, de mans del ben recordat rector Mn. Rafel Caldentey.

La seva infantesa transcorregué dins l'hisenda paterna de Son Llaüt, que havia adquirida el seu padrí, Bartomeu Simonet Muntaner amo de Bànyols, finca d'Alaró. Als 5 anys d'edat començà el petit Bartomeu a l'escola del poble santamarier, i és probable que un dels seus mestres fos D. Joan Miralles, gran pedagog, del qual es recorda el seu nom. Més envant ingressà al col·legi situat al Pont d'Inca, que dirigia D. Bartomeu Ordines, també

molt benemèrit. Allà va estudiar amb notable aprofitament tot el Batxillerat. Una de les aficions del jove Bartomeu fou el tocar la guitarra. Rebé les primeres lliçons d'un home de Consell, molt pràctic en tal instrument. En el col·legi pontdinquet tengué ocasió de perfeccionar aquesta activitat artística, arribant a ésser-ne un notable aficionat. De retorn a Son Llaüt, se dedicà a l'explotació racional i científica de la finca, introduint els adobs artificials i millorant els treballs, conforme les orientacions tècniques que rebé de l'agrònom Sr. Mestres. Una altra de les aficions del nostre biografiat, fou la fotografia, adquirint un aparell dels anomenats de caixa, com eren els de la seva època juvenil, amb el qual obtingué notables positives amb les negatives de vidre. Una de les seves aficions va ésser, també, la lectura, pel que adquirí llibres d'agronomia, d'història i d'obres clàssiques. Així formà una notable biblioteca, i la seva cultura arribà a ésser molt important. Per tant no devem estranyar que tengués amistats destacades, com foren al poble, les de Mn. Joan Vich, historiador; D Josep Verd, metge; i els notaris D. Jesús Solís, D. Damià

Mn. Parets, i amb D. Ricard Cormenzana, administrador de Correus. Dins Mallorca conegué els Srs. Forteza, D. Guillem, arquitecte, i D. Miquel, enginyer, i els agrònoms Sr. Mestres i D. Ferran Blanes.

El senyor Simonet anava acceptant totes les innovacions que la tècnica introduïa al mercat. Així també fou un dels primers que construïren un aparell de galena per escoltar la ràdio, primer amb auriculars i inalment amb altaveu.

Per aconseguir-ho instal·là a Son Llaüt un alt pal amb l'antena corresponent.

UNA ANÈCDOTA.

Quan jo comptava uns vint anys, recordo que un dia vaig tenir avinentesa de fer una xerrada amb don Bartomeu. Li vaig preguntar si sabia qualque cosa del nom de Son Llaüt, que porta la seva finca. Me digué que tan sols coneixia una tradició que li havia contada, durant la seva in-

Possessió de Son Llaut, on va néixer Bartomeu Simonet

fantasa, un vell treballador del camp que feinejava per la possessió dels seus pares, que ho contava així: Que en segles passats un dels propietaris de Terrades, que tenia tres fills i dues filles, els primers eren el major que havia d'esser l'hereu i els altres els legats. D'aquests dos darrers deia que anaven els estius a nedar a Can Pastilla, a on feren amistat amb pescadors. Anaven a pescar amb ells, i retornaven a casa seva portant peix a voler. Prest volgueren tenir barques. Un comprà una d'elles i l'altre un llaüt. A Santa Maria del Camí eren coneguts per En Canyelles Barca i l'altre per En Canyelles Llaüt. S'estrevengué que son pare morí quasi repentinament i sens haver fet testament. Per tal cas els germans s'hagueren de repartir a parts iguals l'herència. Al major li donaren les cases pairals i les terres del Pla de Buc i les de davant la possessió, que arribaven fins a la Vileta; al segon, el de la barca, la part de darrera Terrades, que

prengué el nom de Son Barca, i al tercer tot lo de Terrades fins al camí d'Inca, que aviat la gent li donà l'anomenada de Son Llaüt. Aquesta és la tradició, però m'afegí don Bartomeu, que Mn. Joan Vich no acceptava tal manera de repart de Terrades, per falta de documentació. I que el paborde Jaume, el nostre historiador, trobà solament un escrit, als arxius, que copià modernament Mn. Josep Capó en el primer tom de la seva Història, i diu que a 19 de gener de 1507, Antoni Canyelles, àlies Llaüt adquirí una part de terra anomenada La Rota, confrontada amb el camí de Muro, i amb la possessió de Gabriel Canyelles, àlies Barca, i que la venda se convingué per la quantitat de 25 lliures. Per tant Son Llaüt abans era La Rota, i prengué el sobrenom del comprador i encara li deim Son Llaüt.

ACTUACIÓ PÚBLICA.

Durant el govern del

general Primo de Rivera, el 29 de març de l'any 1924, per Reial Ordre se manà que se formassen noves corporacions municipals. Per tal motiu el 8 d'abril de dit any fou elegit nou batle Bartomeu Simonet Canyelles, per nou vots i una papereta en blanc. Dia 28 es reuní la novella corporació i el president senyor Simonet ja donà proves d'activitat, que havia de constituir de tal dia fins al final del seu mandat la nota característica d'actuació. En dit dia proposà la graduació de l'ensenyament públic amb una nova escola de tres graus. Proposà també, l'adquisició d'un nou edifici amb capacitat per les tres classes, i la corporació aprovà la compra de l'immoble anomenat Can Capó, situat vora l'església parroquial, que era propietat de Gabriel Vidal i Ros, el qual demanà catorze mil pessetes. El preu era important en aquells dies, però l'Ajuntament hi vengué a bé, i s'adquirí seguidament. Dia 2 de setembre el batle proposà comprar un solar per una escola de pàrvuls, dins Can Cordet, de cabuda de 462 metres quadrats, que valgué 825,00 pts. El dia 10 d'octubre ja es donà compte d'haver estat adjudicada

la subhasta pel nou edifici, amb una rebaixa de l'onze per cent. També s'acordà reparar part de la voravia del carrer Llarg. El 2 de desembre de 1924, es resolgué allargar el carrer de Sant Josep, de la barriada dels Hostals, fins unir-lo amb el de Coanegra. Tot això suposava un cost extraordinari, i

per això proposà el batle la venda del terreny propietat de l'Ajuntament, dit El Fossaret, cosa que es realitzà. El pressupost corrent de la Corporació, era en tal època, de 45.107,64 pts. Però se n'hagué de formar un altre d'extraordinari de 22.317,41 pts. per ajudar al cost de tantes activitats. El 16 de setembre proposà el batle adquirir al cost de tantes activitats. El 16 de setembre proposà el batle adquirir un altre local per fer un escorxador modern, i s'adquirí una casa en el barri Can Robiol per 3.500,00 pts.

El 27 de novembre de 1925 s'autoritza Gabriel Ferrer Morell per posar un servei de transport dels morts amb un cotxe fúnebre, ja que sempre eren conduïts a mà. Fou una innovació que agradà molt a la gent. També se resolgué allargar el carrer de les Quarterades fins a unir-lo amb el de Ramon Lull, cosa que es realitzà tot d'una.

El dia 29 de desembre la sessió fou transcendent, ja que per commemorar el 48 aniversari de la devoció a Nostra Senyora de Lourdes, introduïda pel qui fou ben recordat rector Calden-tei, el batle proposà declarar Fill Predilecte del poble al venerat sacerdot. Era un deute de gratitud que el poble havia de pagar. També en dita reunió se resolgué honorar a Sor Francesca Ferrer Jaume, ja difunta, i la declararen Filla Il·lustre de Santa Maria del Camí. Havia fundat el convent de les monges de la caritat i servit amb les altres religioses els malalts amb desta-

CONSPORT

AUXILIAR CONSTRUCCIÓ

PISCINES - TENNIS - XALETES - SAUNES - COMPLEMENTS

Mateu Juan Matas

DIRECTOR

Barceló i Combis, 10

PALMA DE MALLORCA

Telèfon 46 52 11

VIVERO

HORTUS

TOTA CASTA DE PLANTES
ORNAMENTALS

AMB L'ORGULL DE SER
PART DEL POBLE !!

Camí de Coanegra, s/n

SANTA MARIA DEL CAMI

Tel. 62 02 79

cada activitat. La gratitud del poble ho aprovà sense reserves.

El 10 de setembre de 1926 ja estava construïda l'escola de pàrvuls. També estaven avançades les obres de la Casa de la Vila, consistents amb una escala senyorial i les dependències per oficines municipals. L'Ajuntament acordà felicitar el mestre de picapedrers D. Miquel Juan Mesquida i els seus fills Miquel i Mateu, que treballaren en les darreres referides, així com agrair a l'arquitecte D. Guillem Forteza els plans que havia formulats, tot desinteressadament.

El 21 de setembre de 1927, el batle proposà fer un estudi per eixamplar el camí d'Inca, adquirint les cases dites "La illeta de Can Mig". Tal reforma no la pogué dur a terme per falta de possibilitat econòmica. Però que consti la voluntat de voler realitzar-la.

Havent preconitzat el Vaticà per bisbe de Bich el Rdm. D. Joan Perelló i Pou —natural d'aquesta vila— el 20 de juny de l'any 1927, i consagrat a la Seu mallorquina el 25 de juliol següent, acordà l'Ajuntament, a proposta de son president Sr. Simonet, declarar-lo fill Il·lustre de Santa Maria del Camí, en sessió del 2 de gener de 1928. Amb tal motiu, temps després vingué al poble el prelat acompanyat del de Mallorca i del Nunci de S.S. el Papa. Va ésser un esdeveniment destacadíssim. Un any més tard tornà el Sr. Perelló, ja bisbe de la Ciu-

tat de Vic, a Mallorca, i se celebraren unes festes memorables al nostre poble.

El dia 24 d'octubre de 1926, fou inaugurat i beneït l'edifici escolar de pàrvuls, amb assistència del Governador Civil, senyor Lloses Badia, i tot el poble hi concorregué demostrant així gran satisfacció. El 1928 se construí una voravia en el carrer de Ramon Llull de dos metres d'amplària i se sembraren arbres, dits platers, que resolgué una necessitat molt desitjada.

El 27 d'abril de 1929 el batle fa constar en acta que el saló de sessions quedava acabat, segons pla de l'arquitecte senyor Fortesa. Fou una idea magnífica, que encara subsisteix, bellament adornat amb quadres de fills il·lustres, i amb el retaule del segle XIV pintat per el pintor Massana, que és una joia de l'art pictòric d'aquella època. El 25 de gener de 1930 el senyor Simonet presentà un pla per modificar l'escola de Can Capó, per afegir a la graduada un altre grau, que així seria de quatre classes escolars. Aquesta va ésser la darrera proposta que formulà, ja que el 8 de febrer del dit any es donà lectura a una disposició del Govern de Madrid per la qual quedaven suspeses totes les propostes municipals de caràcter econòmic. Per tant quedà sens poder fer-se la reforma escolar. Aquesta és la darrera sessió que celebrà l'Ajuntament que presidia el senyor Simonet, degut a què el General Primo de

Rivera havia dimitit.

NOTES FINALS.

El Sr. Simonet havia contret núpcies amb la filla dels amos de Son Peretó, Da. Margalida Sales i Nadal. Fou un matrimoni model. Tingueren dos fills i cinc filles. Els primers són: D. Bartomeu, enginyer agrònom, i D. Josep Maria, metge. Les filles ostenten els noms d'Antònia, Margalida, Maria del Carmen, Maria del Camí i Maria Francisca. Tota dita descendència viu i té molta consideració social. El seu pare en acabar el seu mandat a la Casa de la Vila, es retirà a Son Llaüt, essent sempre un model personal. Quan qualcú del veïnatge del poble o d'altres viles anaven a demanar-li ajut o consell per millorar els cultius de les seves terres, el Sr. Simonet

li donava tota casta d'explicacions. Això augmentà el seu prestigi, i quan arribà l'hora del traspàs a millor vida, que fou dia 1 de desembre de 1951, contant ja 65 anys d'edat, els santamariers demostraren gran sentiment acudint en massa als actes de conducció i omplint l'església parroquial seguint les honres fúnebres que li dedicaren els familiars i la clerecia del temple.

D. Bartomeu Simonet va ésser un gran batle, un dels que ha deixada memòria perenne i segura. L'Ajuntament li dedicà el carrer de nova construcció que uneix el carrer Llarg i la plaça d'Espanya, avui dita plaça Nova, amb això es pagà un deute de gratitud que calia donar a un dels santamariers que més estimaren el seu poble.

Andreu Bestard Mas.

VINS RUBI

ELABORACIO PROPIA

Celler: Bartomeu Simonet, 4
SANTA MARIA DEL CAMI

Tel. 62 00 68

CAFETERIA - BAR

COMERÇ

(local climatitzat)

GELATS - REFRESCS - TAPES

UN LOCAL AMPLE I
CONFORTABLE PER A TOTS

Plaça dels Hostals, 27 - 29

Tel. 62 00 29

SANTA MARIA DEL CAMI

FORN - PASTISSERIA

BOVER

CA'N BLANCO

Carrer Llarg, 58
Tel. 62 00 52

SANTA MARIA

BARTOMEU SIMONET CANYELLES, UN HOME ENAMORAT DEL CAMP

Paral·lelament a altres branques de la ciència, a la primera meitat d'aquest segle, l'agricultura espanyola en general i la mallorquina en particular patiren una profunda transformació. Eren els temps en què començava a generalitzar-se l'ús d'adobs, l'ús de maquinària agrícola era de cada cop més comú, apareixien en el mercat productes que convenientment aplicats a les malalties de les plantes les curaven, tota l'agricultura, en una paraula, es beneficiava dels avanços de la tècnica i de la racionalització dels seus processos de producció. Un dels propulsors de tan fonda evolució a Mallorca va esser en Bartomeu Simonet Cañelles.

Enduit de la seva gran afició pel camp, una vegada acabats els estudis de batxillerat en el Col·legi del Pont d'Inca, inicià la seva formació agrícola. Una àmplia biblioteca sobre diversos temes de l'agricultura i la ramaderia, constituïren el bagatge fonamental de la seva formació agrícola, depurada pel contacte directe i diari amb el camp, a la seva finca de Son Llaüt i actualitzada mitjançant la lectura de dues de les revistes tècniques de més prestigi a Espanya, com eren, i conti-

nuen essent, "Agricultura" i "El Cultivador Moderno".

Aquests coneixements adquirits a la seva joventut foren determinants a la seva vida. Era molt gran el contrast de l'agricultura rutinària que havia viscut des del seu naixement amb la que entreveia aplicant les coses apreses. Allò l'estimulà a implantar a la seva finca moltes innovacions. De totes elles la més cridanera fou potser la introducció a Mallorca de sitges per a la conservació del farratge. Fou cap a l'any 1918 quan construí la primera, edificant-ne altres cinc en anys successius. Allò li va permetre sostenir una pròspera ramaderia de vacú, d'aptitud lletera, a terres de secà, cosa que fins aleshores pareixia inconcebible.

Era coneguda la seva gran afició per la vinya i els vins. Com a conseqüència de la instal·lació a Felanitx de l'Estació Enològica, es començaren a fer a Mallorca les primeres passes en l'elaboració racional del vi. L'impulsor d'aquest positiu canvi fou el Director d'aquesta Estació, l'eminent enginyer agrònom Arnest Mestre Artigues. La seva comuna vocació va cristal·litzar en una pregona amistat, que perdurà tota la seva vida. Arribà a dominar fins tal punt la tècnica

Cisterna i clastra de Son Llaüt

enològica que els vins de Son Llaüt assoliren justa fama i eren freqüents les visites a aquesta possessió de vinyicultors de la zona cercant consell o solució per a qualche contratemps esdevingut en el procés d'elaboració. Eren en la seva major part agricultors de Santa Maria del Camí, Santa Eugènia o Consell, que en qualche ocasió havien anat a Felanitx per consultar el Sr. Arnest. Aquest després d'atendre'ls els deia que podien haver-se estalviat el llarg camí ja que D. Bartomeu els hagués resolt la consulta.

A aquesta faceta de divulgació dels coneixements adquirits hi dedicà una part important de la seva activitat. Ho demostren la gran quantitat de col·laboracions aparegudes a "La Almudaina", "Correo de Mallorca", "Boletín de Agricultura", "Mallorca Agrícola y Avícola", "Avicultura", "Boletín Vitivinícola de la Estación Enológica de Felanitx", "Destino", "El Cultivador Moderno", etc. Els

temes que tractava eren molt variats. Pels escrits que hem pogut llegir s'observa una predilecció per les qüestions vitivinícoles, empelts, figuerals i tractament contra plagues. Aquesta mateixa inclinació es troba a les ponències que exposà a diversos Congressos celebrats a Palma, Barcelona i Madrid. A aquesta faceta de divulgació dels coneixements adquirits hi dedicà els seus millors afanyos.

Però quan les seves accions, ja fos a escrits o mitjançant xerrades, assolien una vehemència i escalfor fora del comú, era quan es referia a l'agricultor. S'esforça a dignificar la seva professió, fent conèixer els sacrificis de tota casta que l'exercici de la mateixa comporta i denunciant la depreciació de les seves collites, ja fos per l'excés d'intermediaris o pels baixos preus imposats pels governs a productes intervinguts.

El sen Terròs.

DISTRIBUIDORA

ARTINET

**ARTICLES DE NETEJA
I PRODUCTES PER A PISCINES**

Plaça de Ca'n Orell, 12

Tel. 62 07 18

SANTA MARIA

EL BATLE BARTOMEU SIMONET

RESUM DE LA SEVA TASCA MUNICIPAL

El 8 d'abril de 1924 prenia possessori com a batle de Santa Maria del Camí D. Bartomeu Simonet i Canyelles; tengué el càrrec fins a principis de 1930, per tant uns sis anys. Foren uns anys abundosos de realitzacions, me limitaré a les relacionades amb la cultura ja que es veu que des d'un principi el nou batle es proposà promocionar l'ensenyança i protegir les iniciatives culturals.

L'ESCOLA GRADUADA.

Al poble no existia cap edifici destinat exclusivament a escola de nins, les classes es donaven a una sala de la casa de la vila i els alumnes feien la recreació de la plaça de la vila.

A la segona sessió presidida pel batle Simonet —el 28 d'abril— proposà la creació d'una escola de tres graus —el 1926 es vol que sia de quatre graus. El 29 de setembre de 1924 l'Ajuntament acorda adquirir la casa de Ca'n Capó per escola graduada. La compra costà 14.000 pts. Les classes ja hi havien estat traslladades anteriorment. El 25 de gener de 1930 el batle mostra a l'Ajuntament els plans de la nova escola de

quatre graus traçats per l'arquitecte Forteza i té els mitjans econòmics per la seva construcció. Fou però la darrera sessió d'aquell Ajuntament degut al canvi de règim de la nació. L'edifici de Ca'n Capó quedà molts d'anys inacabat.

UN NOU PARVULARI.

D'antic n'existia un a ca ses monges on també assistien a classes les nines majors. El batle Simonet es proposà i dugué a terme un altre parvulari per la barriada dels Hostals. Segons acord del 2 de setembre de 1924 s'adquiriren 462 metres quadrats per 825 pts. de la finca Ca'n Cordet per edificat un parvulari, en ocasions posteriors s'amplià el lloc i s'obrí el carrer que actualment té el nom de mestre Miralles, l'arquitecte Forteza és l'encarregat dels plans. La seva inauguració tengué lloc el 24 d'octubre de 1926 presidida pel Governador Civil, entre altres actes hi hagués una mostra ecològica, fou plantat un morer i els alumnes de les escoles desfilaron al seu entorn cantant una cançó adequada que encara n'hi ha que recorden.

LA CASA DE LA VILA.

Edificada al segle XVII havia anat sofrint moltes transformacions en el seu interior, havia arribat a tenir una distribució molt irregular pel servei del públic, sols conservava la seva prestància la sala d'actes. Per tenir més espai n'hi havia que havien proposat tapar les arcades i convertir la Quartera en una o dues sales i obrir el portal princiàl al carrer de Muro; altres opinaven que s'havia d'abandonar l'edifici i fer-ne un de modern, més funcional. El batle encarregà la restauració de l'edifici a l'arquitecte Forteza, duita a terme amb tot encert i inaugurat el mateix dia que el parvulari de què he parlat.

CULTURA EN GENERAL.

A principis dels anys vint existia a Santa Maria entre els qui tenien els càrrecs principals, companyonia i ganes de treballar a favor del poble. El batle Simonet es reunia periòdicament amb Mn. Joan Vich, el notari Damià Vidal Burdils, i el metge Josep Verd als qui esporàdicament se n'hi unien d'altres que durant l'estiu l'arquitecte Gui-

llem Forteza i l'advocat Josep Ma. Conrado, es parlava de necessitats o conveniències del poble que llavors, si calia, el batle exposava a l'Ajuntament.

El 7 d'octubre de 1927 s'inaugurava a la casa de la vila una biblioteca pública, anys després traslladada a l'escola Graduada; foren declarats i proclamats els primers Fills Il·lustres; es realitzaren excavacions a la basílica bizantina de Son Fiol i a Es Cabàs per les quals el Sr. Conrado obtenia els corresponents permisos de Madrid. Es donaren noms de carrers a personatges històrics naturals o relacionats amb la vila. L'administrador de Correus Ricard Cormenzana ajudat pels joves Miquel Nigorra i Gabriel Salom, pianista, dirigiren diverses sarsueles a benefici dels soldats de la guerra d'Àfrica, de les noves escoles del poble o per les festes del bisbe Perelló de què parlaré. El vicari Bartomeu Reynés amb mestre Jaume Salom formà una banda de música de buf i mestre Salvador Lluís una d'instruments de corda anomenada "La Balearica".

Aquests anys es feren festes de caràcter local extraordinàries. El 25 de ju-

Instal.lacions - Pressuposts
Reparacions

Instal.lacions BOMBES
SUMERGIDES

Reis Catòlics, 39 4.ª - 1.ª
Telèfon 24 68 74
Palma de Mallorca

Carrer Casasnovas, 21
Telèfon 62 06 02
Santa Maria del Camí

Fustería

Martorell

Taller:
C/. Bartomeu Pascual
Tenda:
Carrer Llarg, 89

SANTA MARIA DEL CAMI

Maig de 1986. A la dreta l'Arcada montada davant la Casa de la Vila en homenatge al Bisbe Perelló. A l'esquerra el Bisbe arribant a la Vila (carrer Oleza); a la seva vora Bartomeu Simonet, amb el bastó de batle.

liol de 1927 era ordenat bisbe a la Seu el santamari P. Joan Perelló de Santa Maria hi anaren 500 persones amb un tren extraordinari; per Ciutat llavors no hi havia turistes, i els ciutadans quan veien passar aquella gran manifestació que omplia el carrer de Sant Miquel i llavors el de Colom deien "Són els de Santa Maria que van a la Seu"; el butlletí del Bisbat ressenyant la dita ordenació diu que hi assistí el poble de Santa Maria en massa, presidit per les autoritats. L'endemà el Nunci, i tres bisbes, entre ells el P. Perelló, visitaren la parròquia de Santa Maria que es trobava plena de gent a pesar d'esser dia feiner. El maig de l'any següent se celebraren tres dies i mig de festes amb motiu de la promoció del P. Perelló al bisbat de Vic, són les festes de més categoria que en tot temps han tengut lloc al nostre poble. El dia de l'arribada del bisbe Perelló a Santa Maria el batle Simonet li feu entrega a la sala de sessions de la casa

de la vila del bàcul episcopal adquirit per subscripció popular, que l'endemà seria estrenat a la solemne missa pontifical de la parròquia, havia estat dissenyat per Guillem Forteza i fabricat per Lluís Coda, el seu preu 3.100 pts.; els dos quadres del nou bisbe, un per la casa de la vila i l'altre per la parròquia, obra del pintor Pere Barceló, en costaren mil cada un. Endemés dels treballs que es feren gratuïtament per les festes els dispendis pujaren a 8.348 pts. L'Ajuntament hi cooperà amb 1.988 pts. segurament la quantitat que feia falta per cobrir el total de les despeses. El bisbe contava una anècdota: "Un diumenge a l'horabaixa els seminaristes estàvem reunits al jardí de la rectoria amb el rector Caldentey i vengué el pare del futur batle a manifestar al rector que volia obrir l'expedient per contreure matrimoni".

D'acord amb la parròquia es va fer la restauració de la festa cívica de

Santa Maria del Camí el 1927, preparada amb il·lusió i entusiasme pel grup que es reunia amb el batle i que fou el centre del patriotisme santamari d'aquells anys. Hi hagué una desfilada d'autoritats i públic davant el retaule del segle XIV que es guarda a la casa de la vila, del qual se n'imprimiren estampes. Seguint les indicacions de l'arquitecte Forteza el retaule per estar més resguardat fou traslladat de la sala de sessions al despatx del batle. L'any següent Antoni Ma. Penya, estiuejant al poble, que havia estat col·laborador de l'arxiduc i era fill del popular D. Pere d'Alcàntara componia la lletra per un himne a Santa Maria del Camí que era musicat per mestre Bernat Salas. Per la festa de 1929 les despulles del rector Caldentey eren traslladades del cementeri a la parròquia, presidí la creu alçada i feu l'oració fúnebre el bisbe Perelló.

Aquestes i altres obres es dugueren a terme en un

temps molt distint del nostre quan no es rebien subvencions de ningú i el presupost de l'Ajuntament era ben reduït.

En 1926 s'entregà a D. Bartomeu Simonet una vara adquirida per subscripció popular amb un pergamí d'agraïment; el 1961 es donà el seu nom a un carrer, falta encara una cosa, que la seva figura es trobi a la galeria de Fills Il·lustres a la qual encara no hi tenim cap batle.

També és de justícia recordar l'esposa del Sr. Simonet, Da. Margalida Salas, natural de Ciutat, qui ja des del principi s'integrà totalment a Santa Maria, sentint com a propis els èxits i contratemps del poble. Ja en una època molt posterior a la mort del seu espòs, a finals dels anys cinquanta, anàvem a Son Llaüt a fer el programa de les festes de Santa Margalida del Camí i asseguts a la carrera, tant les parts principals com les joies per les corregudes eren ateses per Da. Margalida.

Josep Capó Juan.

L'IVA: REGIMS DE TRIBUTACIO (II)

Les persones físiques o jurídiques que siguin els titulars (propietaris) d'explotacions agrícoles, forestals, ramaders o pesqueres, queden subjectes al "Règim especial de l'agricultura, ramaderia i pesca", a no ser que manifestin lo contrari.

REGIM ESPECIAL

Tota explotació que estigui en aquest règim, no podrà deduir l'IVA que l'hi han cobrat en les seves compres. Ara bé, reben una compensació. ¿Per part de qui?, doncs per part de:

-els que compren els seus productes-clients—, o bé d'Hisenda.

Com funciona

En principi quan el pagès compra materials, l'impost és un cost, és a dir, fa pujar el preu de lo que compra.

Després ve la compensació'

-El pagès, normalment, aplicarà un o/o (que serà modificat pel Govern, segons siguin les condicions econòmiques) sobre el preu de venda dels seus productes. Aquest o/o en principi fou del 4 o/o. Això ho pagaran els clients.

-P. venda + o/o S/PV: Lo que han de cobrar dels compradors.

-En cas de vendes de

productes naturals a Canàries, Ceuta i Melilla, o bé d'exportacions definitives, serà Hisenda qui compensarà. Això es pot demanar durant els primers 20 dies següents a cada trimestre natural.

Qui no pot estar dintre aquest règim

A títol d'exemple només uns quants:

-La pesca marítima

-La ramaderia independent

-Els que facin transformacions industrials als productes naturals.

-Els que mesclin aquests productes amb altres, excepte quan siguin per la seva conservació.

Obligacions formals

La persona que estigui acollida a aquest règim especial no haurà:

-de presentar declaració ni efectuar liquidacions.

-de dur registres comptables per causa de l'IVA.

Ara bé, haurà de:

-Justificar les vendes amb uns rebuts que farà el comprador, que li servirà per: fer efectiva la compensació i com a justificant pels impostos sobre la Renda.

-Anotar aquests rebuts a un llibre registre aposta per això.

REGIM ORDINARI APLICAT A

L'AGRICULTURA

Qualsevol cas de renúncia o d'activitat excluida del règim especial s'ha d'enquadrar dintre del règim ordinari, similar al que ja es va exposar en general.

Per aplicar-ho hem de conèixer:

-l'IVA que cobram als clients

-l'IVA que ens cobren els proveïdors.

De la diferència surt lo que s'ha d'ingresar a Hisenda o bé s'ha de compensar amb posteriors declaracions (sense oblidar que es pot tornar).

Calcul de la Base Imposable

La quantitat sobre la que s'aplica el tipus de l'impost per calcular l'IVA és:

Preu + Comissions transports, tributs (excepte l'IVA) etc.

-Descomptes o bonificacions, i quantitats a càrrec d'un altre (com el transport si es a càrrec del client).

El Tipus Impositiu

Són tres:

-El 6o/o: matèries d'alimentació animal, productes naturals, llavors, medicaments veterinaris, etc.

-El 12 o/o: tipus general

-El 33 o/o: tipus incrementat.

Aquí la diferència de l'aplicació del règim ordinari a l'agricultura o de

l'aplicació normal és precisament el o/o que s'aplica per exemple als vehicles d'ús estrictament per l'activitat que tractam

-Els camions, "jeeps", avionetes, etc. tenen un 12 o/o i no un 33 o/o.

La quantitat que resulti després d'haver-hi aplicat el tipus, es cobra del client per lo qual s'ha de fer una factura. D'aquest import es deduirà l'IVA que s'hagi suportat i a més a més altres quotes (com les d'inversió) les quals han de complir certs requisits, relacionats amb l'activitat o provinents d'aquesta.

Per acabar sols vull esmentar que

-Cada titular d'una activitat de les mencionades ha d'estudiar el seu propi cas per saber si li convé un o l'altre règim.

-Que dur llibres o registres moltes vegades enlloc de complicar les coses les facilita.

-Que l'imposició de l'IVA a les activitats comentades només és un intent de permetre la racionalització i modernització del nostre sector primari.

-I que no sempre surt tothom beneficiat amb una reforma fiscal.

Maria Munar

TALLERS T & B

Reparació
d'Automòbils
en general

Especialitat en
SIMCA i
CHRYSLER

SERVEI DE GRUA
VENDA DE VESPE I VESPINOS

Plaça Jaume II

SANTA MARIA DEL CAMI

62 04 74
Telèfons 62 01 52
62 06 70

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Educació i Cultura

Cultura popular

ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA
DE MALLORCA

UNA ESTAMPA POPULAR DESAPAREGUDA: EL CARRERET D'EN PERDUT

Quan visitam un poble, veim que els infants juguent al carrer, i si ens aficam més endins i arribam a la plaça, veurem com l'al.lotada corre, s'encalça o bota els pedrissos. Concretament a Sant Joan, un diumenge del mes de desembre de 1985, podreu veure a la plaça com els al.lots, a qui les mares han posat el vestit nou, ja no juguen amb l'alegria d'altres mesos. Si ens acostam a algun d'ells, tant a les nines amb la seva actitud prou presumida, com als nins amb aire de polissons i eixerits, ens dirà tot seguit: No veis que ens manca el CARRETET!

Què era, doncs, el carretet, que tant preocupa l'al.lotea de la vila? El carretet era com un torroner, consemblant a aquells que anaven recorrent les fires i festes dels pobles, els al.lots hi podien trobar pipes, cacauets, avellanes, xufles, castanyes, caramellos i altres llepolies, també hi havia cromos, globus i altres juguetes, que, tot plegat, estimulava la il·lusió dels infants.

Els diumenges, després d'haver arrencat amb una besada al padrí o a la padri-

na, unes pessetes, ja eren partits corrensos a fer la comprada i era graciós veure aquells al.lots demanant preus i fent combinacions perquè, amb les poques monedes de què disposaven, poguessin adquirir el màxim de llepolies. També succeïa, alguna vegada, que una pilotada un poc intencionada pegava al carretet i en feia caure les coses més acostades a la vorra. De cop i volta, tot eren al.lots desitjosos d'ajudar el propietari a aplegar aquelles coses, amb la picardiosa intenció que qualche caramello anàs a parar a la seva butxaca. La malifeta provocava l'enuig o rabieta de mestre Miquel, que es manifestava dient: aquests reputes, d'al.lots! Així i tot, aquest home era de bona pasta i tenia la paciència necessària per tractar amb els al.lots.

El carretet era, per tant, tota una institució dins el poble, i tots, tant petits com grans, recordam de bon grat la seva presència. El carretet sols sortia els dies de festa, tant si feia sol, com si plovia —en aquest cas, s'aixoplugava sota el balcó—, quan feia fred i quan feia calor. Precisa-

ment, va començar un estiu de fa molts anys passejant-se pels carrers polsosos i aleshores sense asfaltar. El carretet queia adesiara dins qualche clot, circumstància que en feia grinyolar les quatre rodes de fusta. La seva primera missió fou el repartiment d'un deliciós gelat, fet amb bones mans i amb l'ajuda de madò Curra, la seva esposa, i emprant receptes d'allò més casolanes. Era un geladet que endolia i refrescava les boques dels veïns, eixutes i seques a causa de la calor. Després, a l'hivern mestre Miquel es limitava a vendre cacauets, castanyes i altres llepolies.

L'estada que feia a la plaça, des del matí fins al vespre, era una presència característica, popular i ben acceptada, una verdadera estampa de vida popular. Des del recó de la plaça ha estat, anys i anys, vinculat al quefer dels santjoaners, i ha estat, per tant present en els esdeveniments de la nostra vila. D'aquí ve que mestre Miquel hagi recopilat gran quantitat d'anècdotes o passades que, a través dels anys, s'han esde-

vingut dins la vida diària del poble.

El carretet, que durant una bona pila d'anys —quasi mig segle d'existència— ha satisfet la il·lusió de tants i tants d'al.lots, ha desaparegut amb la mort de mestre Miquel Perdut, un home ben amant que compaginava la tasca del carretet amb la matança del porc, anant de casa en casa i aportant-hi la seva mestria. Era un home que, amb el somrius a la boca i les seves contarelles, portava l'alegria als qui l'envoltaven. Com hem dit, tenia un caràcter especial per a tractar els al.lots. Tot això fa que la seva mort fos molt sentida i, a causa de la seva desaparició, ja no hi ha a la plaça aquella estampa tan popular i estimada que tots hem conegut pel CARRETET D'EN PERDUT, viva i present diumenge darrera diumenge. La plaça, amb aquesta absència, ha restat nua; nuesa que, no és d'estranyar, han de sentir amb anyorança tots els infants i els al.lots de la nostra vila.

Joan Jaume
Revista "Sant Joan"

MAGATZEM DE MATERIALS
DE CONSTRUCCIÓ

GAMUNDI

Gabriel Mesquida, 1 Tel. 62 02 30
SANTA MARIA DEL CAMI

MIQUEL SANTANDREU

*Vespinos *Mobilettes
*Moto - sierra ECHO
*Moto - cultor PIVA
*VESPA

Bernat de Sta. Eugenia, 126
Tel. 62 00 77 SANTA MARIA DEL CAMI

CAMPAMENT 86, A LA COLONIA DE SANT PERE

A hores d'ara, quan llegueu aquestes línies, els nins i nines del grup migjorn estarem ben de ple en el nostre campament, nedant, riguent, jugant, ballant i aprenent moltes coses. Anar de colònies, sempre és una aventura, un divertiment...

LA TOMBOLA FOU UN EXIT

Quan ja ho havíem anunciat, el propassat dia 5 de Juliol, organitzàrem una tombola, per aconseguir uns beneficis per a organitzar activitats al Campament, compra de material etc.

El dia 5 a l'Edifici Municipal, no sols organitzàrem una tombola, sinó que també unes representacions teatrals realitzades pels nins, en concret dues obretes (que noltres traduírem del castellà al català. Una

d'elles fou molt interessant, per la innovació que suposa, es "teatre d'ombres", en poques paraules els actors actuen rera una tela blanca, i focus projecten les seves ombres sobre aquella, jugant amb focus de colors i amb el moviment dels autors. La segona obra, fou una representació d'un conte.

hi acabarem totes les coses de la tombola. Es d'agrair la tasca realitzada pels nins fent manualitats, les mares que ens donaren objectes per a la tombola i cases comercials. A les mares també cal agrair-lis que ens fessin coques i altres llepolies, per a donar un to dolç a la festa.

Estam molt contents, ja que hi assistiren prop d'un centenar llarg de persones,

CAMPAMENT'86, DEL 21 AL 27 DE JULIOL

Al campament que feim a la Colònia de Sant Jordi, està format per 43 nins i 10 monitors, durant aquests set dies, a més de nedar, córrer i jugar, feim un munt d'activitats d'esplai molt participatives. Així cada dia hi ha activitats que culminen amb la vetlada del capvespre, on els nins s'ho passen molt bé. Tenim previst, que cada grup de nins faci un muntatge de diapositives, dibuixant-les ells mateixos, i després passant-les als altres. Montar tot un circ, també fer unes eleccions, amb tot lo que comporta, i moltes altres coses.

Migjorn

CORRECCIÓ DE BARBARISMES

referents a:
COS I SALUT

Barbarisme Forma correcta

ACIDES
CANSANCI
CEGO
ENFERMEDAT
ESCALOFRIO
ESGUINCE
FLEMON
JUANETE
LLAGA
PESADILLA
RESPIRO
VAHIDO

acidesa, agrura
cansament, fatiga
cec
malaltia
calfred
esquinç
flegmó
galindó
nafra, úlcera
malson
alè, respir
torn de cap

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

FONER

**MINYO
INFANT
ESPORT**

Plaça dels Hostals, 131 15

Tel. 62 00 48

SANTA MARIA DEL CAMI

**GRAN ASSORTIT DE
ROBA PER A GENT GRAN**

Botiga
de
Llana
i Fils

Plaça Hostals, 55

Santa Maria del Cami